

BRANDWEER



Postbus 620
2900 AD Capelle a/d
IJssel

Bezoekadres Nieuwe Tiendweg 19
Krimpen a/d IJssel

Telefoon 0180-514 766
Telefax 0180-551 245
E-Mail brandveiligheid-oost@veiligheidsregio-rr.nl
Ons kenmerk KM/11uit03874/mjs
Betreft Atlanta te Capelle aan den IJssel
Datum 29 maart 2011
Behandeld door K.E. Mets

VVE 'de oude scheepswerf'
t.n.v. de heer R. Hoen
Atlanta 54
2903 PH CAPELLE AAN DEN IJSEL

Geachte heer Hoen,

Zoals tijdens de voorlichting op 25 maart is besproken, ontvangt u hierbij het antwoord op een aantal vragen die gesteld zijn over het onderwerp bliksemafleiders.

De vragen werden als volgt geformuleerd:

1. Is het hebben van een bliksemafleider op appartementencomplex Atlanta verplicht?
2. Wat is de kans dat een blikseminslag plaatsvindt?
3. Hoe veilig is uw appartementencomplex in het kader van bliksemschade?
4. Zijn er andere opties ter voorkoming van bliksemschade?

Punt 1. De brandweer adviseert niet over het hebben van een bliksemafleider op uw appartementencomplex. Zij kunnen hierbij niet adviseren of de beveiliging noodzakelijk is of overbodig. Wel kunnen wij vanuit de beschikbare literatuur een aantal handvatten meegeven om zo binnen uw bestuur tot een eventueel antwoord te komen.

Bij de keuze voor een bliksembeveiliging moet u de volgende vragen stellen¹:

- Is de kans groot dat u door gevolg van blikseminslag rekening moet houden met verlies van mensenlevens, openbare diensten en culturele erfgoeden.
- Is het risico van ontploffingsgevaar (ATEX) hoog in de omgeving².
- Is het risico op economische schade (direct of indirect door het wegvallen van functionaliteit) groter dan de kosten van de te nemen maatregelen.

Aan het bestuur van uw organisatie de keuze of één of meerdere van deze punten betrekking hebben op uw appartementencomplex.

¹ Deze eisen zijn opgesteld naar aanleiding van de NEN-norm NEN-EN-IEC 62305. Na te lezen op www.nen.nl.

² ATEX staat voor explosiegevaar in de industriële sector (transport, productie, verwerking, etc).

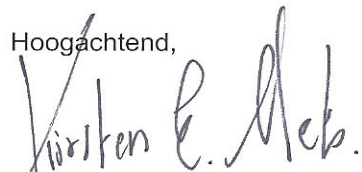


Punt 2. In Nederland worden jaarlijks ongeveer 105 onweersdagen genoteerd door het KNMI³. Daarbij is door onderzoek vastgesteld dat in juni de meeste blikseminslagen voorkomen en in februari de minste⁴. In de brief vindt u een kopie van een artikel uit Eigen Huis Magazine, november 2008⁵. Hierin komen alle punten naar voren die betrekking hebben op de risico's, het voorkomen en het tegengaan van blikseminslag.

Punt 3 + 4 Voor beide punten verwijst ik naar het artikel Eigen Huis Magazine, november 2008⁶.

Middels deze brief hoop ik dat het artikel en de verwijzingen naar literaire bronnen uw vragen voldoende hebben beantwoord. Mocht u naar aanleiding van dit verhaal toch nog vragen hebben kunt u te allen tijde contact opnemen met ondergetekende via 0180 548364 of een email sturen naar kirsten.mets@veiligheidsregio-rr.nl.

Hoogachtend,



K.E. (Kirsten) Mets
Team Brandveilig Leven
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De brandweer staat niet garant voor de kwaliteit en betrouwbaarheid van het artikel 'Gedonder met de bliksem [eigen huis magazine, november 2008].

³ www.conduct.nl

⁴ Noteboom, S., 2006: Processing, validatie en analyse van bliksemdata uit het SAFIR/FLITS- systeem, KNMI, De Bilt

⁵ http://www.conduct.nl/userfiles/files/NOV08_Bliksems.pdf

⁶ http://www.conduct.nl/userfiles/files/NOV08_Bliksems.pdf

Verklein het risico op schade

Gedonder met de bliksem

Zo'n 105 dagen per jaar onweert het wel ergens in Nederland. Een blikseminslag kan uw elektrische apparatuur slopen, maar nog erger: ook brand veroorzaken. Wat kunt u doen om het risico op blikseminslag te verkleinen?

TEKST GONNIE OUSSOREN



Verzekerd bij FBTO

Wist u dat schade als gevolg van blikseminslag, zowel directe als indirecte inslag, bij verzekeringsmaatschappij FBTO volledig vergoed wordt? Vereniging Eigen Huis heeft speciaal voor haar leden flinke kortingen bedongen bij FTBO. Kijk voor meer informatie over de FBTO Woonverzekeringen en voor het berekenen van uw premie op www.eigenhuis.nl/verzekeringsservice

Het is een augustusdag. Eline Palstra uit Leeuwarden is thuis samen met haar zoontje. De radio staat aan. Ze is mobiel aan 't bellen. In de verte hoort ze wat gerommel in de lucht, maar ze heeft niet echt het idee dat er een onweersbui boven hun hoofd hangt. "Het was ongeveer half twaalf in de ochtend. In tegenstelling tot 's nachts vallen de bliksemflitsen dan niet echt op", verklaart Eline.

"En opeens was daar die gigantische harde inslag. Meteen stopte de radio. Daarna constateerde ik dat alle elektrische apparatuur uitgevallen was. De stereotoren bleek stuk, evenals de televisie in de woonkamer. Dat verbaasde me. De televisie stond op het moment van de inslag namelijk niet aan, ook niet stand-by. Naderhand bleek dat de inslag ook meerdere bureaus van mij getroffen had. Onze verzekeraar heeft de schade helemaal vergoed. Waar nu precies de bliksem is ingeslagen, is nooit bekend geworden. En ik vraag me nog steeds af of de bliksem nou via de kabel of via de elektriciteit is ingeslagen. Want het is wel vreemd dat de televisie boven het nog wel gewoon deed."

Technisch verhaal

Jos Jansen is schade-expert bij Achmea Schade Service, onderdeel van verzekeringsmaatschappij Achmea. In zijn werk krijgt hij regelmatig te maken met gevallen zoals die van Eline Palstra.

Hoe ontstaat een blikseminslag nou precies? Jansen: "Dat is een vrij technisch verhaal. Bliksemontladingen ontstaan doordat warme lucht opstijgt naar koudere luchtlagen. Daardoor ontstaat een spanning tussen negatief en positief geladen elektrische deeltjes van wolk naar wolk of van aarde naar wolk. Wanneer dit veld sterk genoeg is geworden, ontlad het zich. Wij nemen dat waar als een bliksemschicht. De bliksem is eigenlijk niets anders dan een gigantische vonk. Bij een blikseminslag ontstaat tijdelijk een overspanning in de elektrische installaties en apparaten. Daardoor kunnen de apparaten beschadigd worden, waardoor weer brand kan ontstaan."

Directe en indirecte inslag

Volgens Jos Jansen is het volstrekte willekeur waar de bliksem inslaat. "De kans dat de bliksem inslaat in hoger gelegen objecten of op afgelegen plekken is misschien iets groter, maar dat neemt niet weg dat een rijtjeswoning in een woonwijk ook door de bliksem getroffen kan worden. Daar zijn allerlei natuurkundige wetten voor. Het gaat er eigenlijk om waar zich op het moment van de inslag de grootste negatieve of positieve elektrische lading bevindt op aarde. Bliksem is een elektrische ontlading tussen twee gebieden met een tegengestelde lading. Of je in huis veel negatieve of positieve lading hebt, daar heb je zelf geen enkele invloed



Jos Jansen, schade-expert:

‘Ook een rijtjeswoning in een woonwijk kan door de bliksem getroffen worden’

op. Verder kun je in z'n algemeenheid zeggen dat een zo laag mogelijke elektrische weerstand, zoals een goed geleidend voorwerp, heel bepalend is voor een inslag. De bliksem kan bijvoorbeeld eerder inslaan in een laag metalen hekwerk dan in de hoge boom ernaast. Bij blikseminslag wordt onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte blikseminslag. Bij directe inslag slaat de bliksem direct in op bijvoorbeeld uw huis en meestal op het hoogste punt of een uitstekend deel ervan. Elektrische apparaten begeven het dan vaak het eerst en soms ontstaat er ook brand. Bij indirecte inslag vindt de inslag in de omgeving van het huis plaats, waardoor overspanning op elektrische leidingen kan ontstaan. Deze kan eveneens schade aan de daarop aangesloten apparatuur veroorzaken. Dit is inductieschade. Bij een indirecte inslag ontstaat bijna nooit brand."

Voorkomen

Is een blikseminslag te voorkomen? "Helemaal voor 100% kun je dat nooit garanderen", stelt Jos. "Er zijn wel allerlei middelen op de markt om de kans op schade door een inslag te verkleinen. Bliksemafleiders bijvoorbeeld, zorgen ervoor dat een woning door een inslag niet in brand vliegt. Er wordt dan een soort net van koperen leidingen over een woning gelegd, waarmee de bliksem zo snel mogelijk, buiten de woning om, naar de aarde wordt geleid. Veel

kerken, hoogbouw en (rietgedekte) boerderijen zijn voorzien van bliksemafleiders. Dat een woning met een rieten dak eerder geraakt wordt door bliksem, is trouwens een fabeltje. De kans op brand bij rieten woningen is groter, omdat riet droog en brandbaar is. De prijs voor bliksemafleiders loopt overigens in de duizenden euro's. Daarom zie je ze bij particulieren zelden. Vaak alleen bij dure villa's omdat de verzekeringsmaatschappij het dan verplicht stelt."

Overspanningsbeveiligers

"Elektrische apparaten kunnen tegen overspanning beschermd worden door overspanningsbeveiligers aan te schaffen. Deze zijn er voor zowel de voedingskant van apparatuur als voor de antenne-ingang en telefoon. Ze zijn verkrijgbaar bij doe-het-zelfzaken en gespecialiseerde bedrijven. De prijzen variëren van € 10,- tot € 100,-. Hierbij geldt: hoe duurder, hoe beter de kwaliteit en hoe meer zekerheid. Nogmaals: 100% garantie heb je nooit. Verder is het belangrijk dat je bij onweer dat dicht in de buurt is, de stekkers uit het stopcontact haalt. En denk daarbij ook aan de antennekabels en de kabel voor de telefoonverbinding. Daar is het denk ik bij de televisie van Eline ook misgegaan. Enerzijds heb je de voeding via de stekker, maar de andere ingang is via de antenne." ←

Bliksem:

De feiten

- De kans dat uw huis door de bliksem wordt getroffen is jaarlijks 1: 500.000 (bij benadering)
- Jaarlijks zijn er ongeveer 100.000 blikseminslagen (in woningen, veld of andere objecten) in Nederland.
- Schade als gevolg van (in)directe blikseminslag ontstaat in 30% van de gevallen via het stopcontact, in 70% van de gevallen via telefoonlijnen en kabels.
- Hoe dicht je bij het onweer zit, kun je uitrekenen door het aantal seconden tussen het zien van de bliksem en het geluid van de donderslag te vermenigvuldigen met 300 meter.

Aan te bevelen

- Trek alle (antenne)stekkers uit het stopcontact en trek ook de kabels van onder andere de telefoon eruit.
- Schaf een bliksemafleider aan. Geen goedkope oplossing, maar voor hoge huizen en woningen met rieten daken is het geen overbodige luxe.
- Geef de voorkeur aan een schotelantenne in plaats van een antenne boven op het dak, die boven andere delen van de woning uitsteekt.
- Gebruik speciale overspanningsstekkers of overspanningsfilters.